

Cvetna nedelja

Gospodovega trpljenja A

*Moj Oče, če ta kelih ne more mimo,
ne da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja!*
(Mt 26,42)

Procesija z zelenjem

Evangelij

Matej 21, 1-11

Ko so se Jezus in učenci približali Jeruzalemu in prišli do Bétfage ob Oljski gori, je Jezus poslal dva učenca in jinaa rekel: "Pojdita v vas, ki je pred vama, in takoj bosta našla privezano oslco in oslička pri njej. Odvežíta ju in ju pripeljíta k meni. Če vama kdo kaj poreče, recíta: 'Gospod ju potrebuje, in takoj ju bo vrnil.'" To pa se je zgodilo, da se je izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku, ki pravi: 'Povejte síonski hčeri: Glej, tvoj kralj prihaja k tebi, krotak, jezdi na oslici in na osličku, mladiču vprežne živali.' Učenca sta šla in storila, kakor jima je Jezus naročil. Pripeljala sta oslco in njenega mladiča, položila nanju vsak svoj plašč in Jezus je sédel gor. Zelo veliko ljudi iz množice je razgrnilo na pot svoje plašče, drugi pa so lomili veje z dreves in jih stlali po poti. Množice pa, ki so šle pred njim in za njim, so vzklikale: "Hozana Davidovemu sinu! Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu! Hozana na višavah!" Ko je prišel v Jeruzalem, se je vse mesto vznemirilo in govorilo: "Kdo je to?" Množice pa so odgovarjale: "To je prerok, Jezus iz Nazareta v Galileji."

Maša

Prvo berilo

Izaíja 50,4-7

Gospod Bog mi je dal jezik učencev: da bi znal krepiti omagujoče, zgodaj mi zbuja besedo, zgodaj mi zbuja uho, da prislunem kakor učenci. Gospod Bog mi je odprl uho in jaz se nisem upiral, nisem se umaknil nazaj. Svoj hrbet sem nastavljal tistim, ki so me bíli, svoje lice tistim, ki so mi pulíli brado. Svojega obraza nisem skrival pred sramotenjem in pljunki. Gospod Bog mi pomaga, zato se nisem dal zmesti. Zato sem narédil svoj obraz kakor kremen, saj sem vedel, da ne bom osramočen.

Drugo berilo

Filipljánom 2,6-11

Čeprav je bil Jezus Kristus v Božji podobi, se ni oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izničil, tako da je prevzel podobo hlapca in postal podoben ljudem. Po zunanosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal, tako da je postal pokoren vse do smrti, smrti na križu. Zato ga je Bog povzdignil nad vse in mu podélil ime, ki je nad vsakim imenom, da se v Jezusovem imenu pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik izpove, da je Jezus Kristus Gospod, v slavo Boga Očeta.

Evangelij

Matej 26,14 – 27,66

Juda se dogovori, da bo Jezusa izdal

Tedaj je šel eden izmed dvanajstérih, po imenu Juda Iškarijót, k vélikim duhovnikom in rekel: "Kaj mi hočete dati in vam ga izdam?" Ti pa so mu plačali trideset srebrnikov. Odtlej je iskal priložnost, da bi ga izdal.

Pashalna večerja z učenci

Prvi dan opresnikov so prišli k Jezusu učenci in mu rekli: "Kje hočeš, da ti pripravimo velikonočno jagnje?" Dejal jim je: "Pojdite v mesto k temu in temu in mu recíte: 'Učitelj pravi: Moj čas je blizu, pri tebi bom obhajal veliko noč s svojimi učenci.'" In učenci so storili, kakor jim je Jezus naróčil, in pripravili velikonočno jagnje. Ko se je zvečerilo, je sédel z dvanajsterimi k mizi. Ko so jedli, je rekel: "Resnično, povem vam: Eden izmed vas me bo izdal." Učenci so se silno užalostili in mu začeli drug za drugim govoriti: "Sem morda jaz, Gospod?" On pa je odgovóril: "Tisti, ki je z menoj pomóčil roko v skledo, me bo izdal. Sin človekov sicer odhaja, kakor je pisano o njem, toda gorje tistemu človeku, ki bo izdal Sina človekovega! Bolje bi bilo za tega človeka, da se ne bi rodil." Juda, ki ga je nameraval izdati, je spregovóril: "Učitelj, sem morda jaz?" Dejal mu je: "Ti si rekel!"

Postavitev Gospodove večerje

Medtem ko so jedli, je Jezus vzel kruh, ga blagoslôvil, razlômil, dal učencem in rekel: "Vzemite, jejte, to je moje telo." Nato je vzel kelih, se zahvalil, jim ga dal in rekel:

"Pijte iz njega vsi. To je namreč moja kri zaveze, ki se preliva za mnoge v odpuščanje grehov. A povem vam: Odslej ne bom več pil od tega sadu vinske trte do tistega dne, ko bom z vami pil novega v kraljestvu svojega Očeta." In ko so odpeli hvalnico, so odšli proti Oljski gori.

Jezus napove, da ga bo Peter zatajil

Tedaj jim je Jezus rekel: "Vi vsi se boste to noč pohujšali nad menoj, kajti pisano je: 'Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce črede.' Ko pa bom vstal, pojdem pred vami v Galilejo." Peter mu je odgovoril: "Če se bodo vsi pohujšali nad teboj, se jaz ne bom nikdar pohujšal." Jezus mu je rekel: "Resnično, povem ti: To noč, preden bo petelin zapel, me boš trikrat zatájil." Peter mu je dejal: "Tudi če bi bilo treba umreti s teboj, te nikakor ne bom zatájil." Tako so govorili tudi vsi drugi učenci.

Jezus na vrtu Getsemani

Tedaj je prišel Jezus z njimi na kraj, ki se imenuje Getsémani, in jim rekel: "Sédite tukaj, medtem ko pojdem tja, da bom molil." S seboj je vzel Petra in oba Zebedéjeva sinova. Začel se je žalostiti in drgetati. Tedaj jim je rekel: "Moja duša je žalostna do smrti. Ostaníte tukaj in bedite z menoj!" In šel je malo naprej, padel na obraz in molil: "Moj Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene, vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti." Nato je šel k učencem in videl, da spijo. Rekel je Petru: "Tako torej, eno uro niste mogli ostati budni z menoj? Ostanite budni in molíte, da ne pridete v skušnjava! Duh je sicer voljan, a meso je slabotno." Spet drugič je šel in molil: "Moj Oče, če ta kelih ne more mimo, ne da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja!" Ko se je vrnil, je spet videl, da spijo, kajti njihove oči so bile težke. Pustil jih je, spet odšel in tretjič molil z istimi besedami. Nato je prišel k učencem in jim rekel: "Še vedno spite in počivate? Glejte, približala se je ura in Sin človekov bo izdan v roke grešnikov. Vstaníte, pojdemo! Glejte, tisti, ki me je izdal, se je približal."

Jezusa primejo

Medtem ko je še govóril, je prišel Juda, eden izmed dvanajstérih, in z njim velika množica z mëči in kôli. Poslali so jo véliki duhovniki in starešine ljudstva. Izdajalec jim je dal znamenje in rekel: "Tisti je, ki ga bom poljubil; njega primite!" In takoj je stopil k Jezusu in rekel: "Pozdravljen, učitelj!" in ga poljubil. Jezus pa mu je rekel: "Priatelj, po kaj si prišel?" Tedaj so pristopíli, položili roke na Jezusa in ga prijeli. In glej, eden od Jezusovih spremljevalcev je iztegnil roko, potegnil svoj meč, udaril po služabniku vélikega duhovnika in mu odsekal uho. Tedaj mu je Jezus rekel: "Spravi meč na njegovo mesto, kajti vsi, ki primejo za meč, bodo z mečem pokončani. Ali misliš, da ne morem prositi svojega Očeta in bi mi takoj dal na voljo več kot dvanajst legij angelov, toda kako naj se potem izpolnijo Pisma, da se mora tako zgoditi?" Tisto uro je Jezus rekel množicam: "Kakor nad razbojnika ste prišli z mëči in kôli, da bi me prijeli. Dan na dan sem sédel v templju in učil, pa me niste prijeli." Vse to pa se je zgodilo, da so se izpolnila Pisma prerokov. Tedaj so ga vsi učenci zapustili in zbežali.

Jezus pred vélikim zborom

Tisti pa, ki so Jezusa prijeli, so ga odvedli k vélikemu duhovniku Kajfu, kjer so se zbrali pismouki in starešine. Peter pa je šel od daleč za njim do palače vélikega duhovnika. Vstopil je in sédel med služabnike, da bi videl konec.

Vélíki duhovniki in ves véliki zbor so iskali krivo pričevanje zoper Jezusa, da bi ga usmrtili, vendar ga niso našli, čeprav je pristopílo veliko krivih prič. Nazadnje sta pristopila dva in rekla: "Ta je dejal: 'Božji tempelj lahko podrem in ga v treh dneh spet zgradim.'" Tedaj je véliki duhovnik vstal in mu rekel: "Ne boš nič odgovóril na to, kar ta dva pričata proti tebi?" Jezus pa je mólčal. Véliki duhovnik mu je tedaj rekel: "Rotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Mesija, Božji Sin." Jezus mu je dejal: "Ti sam si rekel. Toda povem vam: poslej boste videli Sina človekovega sedeti na desnici Vsemogočnega in priti na oblakih neba." Tedaj je véliki duhovnik pretrgal svoja oblačila in rekel: "Bogokletje je izrekel! Kaj nam je še treba prič? Glejte, zdaj ste slišali bogokletje. Kaj se vam zdi?" Oni pa so odvrnili: "Smrt zasluži!" Nato so mu pljuvali v obraz in ga tolkli s pestmi. Drugi so ga udarjali in govorili: "Prerokuj nam, Mesija, kdo te je udaril."

Peter zataji Jezusa

Peter pa je sedél zunaj na dvorišču. Neka dekla je stopila k njemu in rekla: "Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem." On pa je vpričo vseh tajil in govóril: "Ne vem, kaj praviš." Ko je hotel skozi vrata, ga je zagledala druga dekla in rekla tistim, ki so bili tam: "Ta je bil z Jezusom Nazaréčanom." Spet je tajil, in sicer s prisego: "Ne poznam tega človeka!" Kmalu nato so tisti, ki so stali tam, stopili k Petru in mu rekli: "Zares, tudi ti si izmed njih, saj te tudi tvoja govorica izdaja." Tedaj se je začel zaklinjati in prisegati: "Ne poznam tega človeka!" In takoj je petelin zapel. Peter se je spomnil besede, ki mu jo je rekel Jezus: 'Preden bo petelin zapel, me boš trikrat zatájil.' In šel je ven in se bridko zjokal.

Jezusa odvedejo pred Pilata

Ko se je zdanilo, so vsi véliki duhovniki in starešine ljudstva sklenili, da bodo Jezusa usmrtili. Zvezanega so odpeljali in izročili upravitelju Pilatu.

Smrt Juda Iškarijota

Ko je Juda, ki ga je izdal, videl, da so ga obsodili, se je skesal. Vélikim duhovnikom in starešinam je prinesel nazaj trideset srebrnikov in rekel: "Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri." Oni pa so rekli: "Kaj nam mar? Ti glej!" Tedaj je vrgel srebrnike v tempelj, se oddáljil ter odšel in se obesil.

Vélíki duhovniki so pobrali srebrnike in dejali: "Ne smemo jih dati v tempeljsko zakladnico, ker so cena krvi." Posvetovali so se in zanje kupili lončarjevo njivo za pokopališče tujcev, zato se tista njiva do danes imenuje Njiva krvi. Tedaj se je izpolnilo, kar je bilo rečeno po preroku Jeremiju: 'Pobrali so trideset srebrnikov, ceno ocenjenega, ki so ga ocenili Izraelovi sinovi, in so jih dali za lončarjevo njivo, kakor mi je naróčil Gospod.'

Jezus pred Pilatom

Tisti čas so veliki duhovniki in starešine Jezusa postavili pred upravitelja Poncija Pilata in upravitelj ga je vprašal: "Si ti judovski kralj?" Jezus je odgovóril: "Ti praviš." Ko so ga véliki duhovniki in starešine obtoževali, ni nič odgovóril. Tedaj mu je Pilat rekel: "Ne slišiš, koliko pričajo zoper tebe?" Toda niti na eno besedo mu ni odgovóril, tako da se je upravitelj zelo čudil.

Jezusa obsodijo na smrt

Ob prazniku pa je imel upravitelj navado, da izpusti ljudstvu enega jetnika, ki so ga hoteli. Takrat so imeli zloglasnega jetnika, ki mu je bilo ime Barába. Ko so se torej zbrali, jim je Pilat rekel: "Koga hočete, da vam izpustim: Barába ali Jezusa, ki se imenuje Kristus?" Vedel je namreč, da so ga izdali iz nevoščljivosti. Ko pa je sedel na sodnem stolu, mu je njegova žena poslala sporočilo: "Nič ne imej s tem pravičnim, kajti nocoj sem v sanjah veliko trpela zaradi njega." Vélíki duhovniki in starešine so pregovorili množico, naj zahtevajo Barába, Jezusa pa dajo umoriti. Upravitelj jim je odgovóril: "Koga od teh dveh hočete, da vam izpustim?" "Barába," so rekli. "Kaj naj torej storim z Jezusom, ki se imenuje Kristus?" jim je rekel Pilat. Vsi so dejali: "Križan naj bo!" Rekel jim je: "Kaj je vendar hudega storil?" Oni pa so še bolj kričali: "Križan naj bo!" Ko je Pilat videl, da nič ne pomaga, ampak da hrup čedalje bolj narašča, je vzel vodo, si vpričo množice umil roke in rekel: "Nedolžen sem pri krvi tega človeka. Vi glejte!" Vse ljudstvo je odvrnilo: "Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!" Tedaj jim je izpustil Barába, Jezusa pa dal bičati in ga je izróčil, da bi bil križan.

Vojaki zasmehujejo Jezusa

Upraviteljevi vojaki so tedaj vzeli Jezusa s seboj v sodno hišo in zbrali okrog njega vso četo. Slekli so ga in ga ogrnili s škrlatnim plaščem. Iz trnja so spletli krono in mu jo dali na glavo in trstiko v njegovo desnico. Poklekovali so pred njim, ga zasmehovali in govorili: "Pozdravljen, judovski kralj!" In pljuvali so vanj, mu vzeli trstiko in ga z njo tepli po glavi. Ko so ga nehali zasmehovati, so mu slekli plašč, ga oblekli v njegova oblačila in odvedli, da bi ga križali.

Jezusa križajo

Ko so šli ven, so naleteli na moža iz Ciréne, ki mu je bilo ime Simon. Prisilili so ga, da je nesel njegov križ. Ko so prišli na kraj, ki se imenuje Gólgota, kar pomeni 'kraj lobanje', so mu dali piti vina, pomešanega z žolčem. In pokusil je, a ni hotel piti. Ko so ga križali, so si z žrebom razdelili njegova oblačila. Sedeli so in ga tam stražili. Nad njegovo glavo so dali napis o njegovi krivdi: 'To je Jezus, judovski kralj.' Takrat sta bila skupaj z njim križana dva razbojnika, eden na desni in eden na levi.

Mimoidóči so ga sramotili, zmajevali z glavami in govorili: "Ti, ki podiraš tempelj in ga v treh dneh postaviš, reši samega sebe, če si Božji Sin, in stopi s križa!" Podobno so ga zasmehovali tudi véliki duhovniki s pismouki in starešinami ter govorili: "Druge je rešil, sebe pa ne more rešiti! Izraelov kralj je, naj stopi zdaj s križa in bomo verovali vanj. Zaupal je v Boga, naj ga zdaj reši, če ga ima rad, saj je rekel: 'Božji Sin sem.'" Enako sta ga sramotila tudi razbojnika, ki sta bila z njim križana.

Jezusova smrt

Ob šesti uri pa se je po vsej zemlji stemnilo do devete ure. Okrog devete ure je Jezus zavpil z močnim glasom: "Elí, Elí, lema sabahtáni?" to je: 'Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?' Ko so nekateri, ki so tam stali, to slišali, so govorili: "Ta kliče Elija." Brž je stekel eden izmed njih, vzel gobo, jo napójil s kisom, nataknil na trstiko in mu dal piti. Drugi pa so govorili: "Pústi, poglejmo, če ga pride Elija rešit!" Jezus pa je spet zakričal z močnim glasom in izdihnil.

In glej, zagrinjalo v templju se je pretrgalo na dvoje od vrha do tal. Zemlja se je stresla in skale so se razpočile. Grobovi so se odprli in veliko teles svetih, ki so zaspali, je vstalo. Po njegovem vstajenju so šli iz grobov in prišli v sveto mesto ter se prikazali mnogim. Ko so stotnik in ti, ki so z njim stražili Jezusa, začutili potres in videli, kar se je zgodilo, so se silno prestrašili in govorili: "Resnično, ta je bil Božji Sin!" Bilo pa je tam mnogo žená, ki so gledale od daleč. Od Galileje so spremljale Jezusa in mu stregle. Med njimi so bile Marija Magdalena in Marija, mati Jakobova in Jožefova, ter mati Zebedêjevih sinov.

Jezusov pogreb

Ko se je zvečerilo, je prišel bogat mož iz Arimatêje, Jožef po imenu, ki je bil tudi sam Jezusov učenec. Stopil je k Pilatu in prôsil za Jezusovo telo. Tedaj je Pilat ukazal, naj mu ga izročijo. Jožef je telo vzel, ga zavil v kos čistega platna in položil v svoj novi grob, ki ga je bil vsekal v skalo. K vhodu v grob je zaválil velik kamen in odšel. Bili pa sta tam Marija Magdalena in ona druga Marija in sta sedeli nasproti grobu.

Straža pri grobu

Drugi dan, to je po dnevu pripravljanja na praznik, so se véliki duhovniki in farizeji zbrali pri Pilatu in mu rekli: "Gospod, spomnili smo se, da je tisti slepar, ko je bil še živ, rekel: 'Po treh dneh bom vstal.' Ukaži torej, naj grob zastražijo do tretjega dne, da morda ne pridejo njegovi učenci, ga ukradejo in ljudstvu porečejo: 'Vstal je od mrtvih.' In zadnja prevara bo hujša od prve." Pilat jim je rekel: "Saj imate stražo. Pojdite in zastražite grob, kakor veste!" In oni so odšli, kamen zapečatili in grob zavarovali s stražo.

Cvetna nedelja – odpiranje

Cvetna nedelja so vrata v Sveti teden. Z njo se začne praznik vrhunca cerkvenega leta. Povezuje slavljenje Gospoda, ki je razvidno iz veselega prazničnega prihoda v Jeruzalem in ponižanje, ki pride do izraza v zgodbi pasijona.

Naše življenje je sestavljeno iz dobrih strani, iz lepih dni, prazničnega veselja, praznovanja in veselega petja, kot lahko slišimo in razumemo na začetku bogoslužja. Vendar je sestavljeno tudi iz težkih strani – iz trpljenja in smrti, iz izkušenj slabosti in krivde, o čemer govori pasijon.

S palmovimi vejami v rokah spremljamo Kristusa in ga priznavamo kot Kralja sveta. Kot njegovi učenci smo povabljeni, da slavimo Boga in da se mu zahvaljujemo za vse dobro in lepo, kar smo spoznali z Jezusom in preko Njega. Hkrati čutimo, da nas spremlja na različnih poteh našega življenja – ko smo veseli in srečni in ko dvomimo in obupujemo. Spremlja nas celo tja, kamor z nami nihče več ne more – ko nas ujame smrt. Zeleneče veje naj izrazijo naše upanje, da tudi nam daje Božja ljubezen moč v trpljenju in da je močnejša kot vsaka smrt. V zelenju vej in slavospevu lahko Jezusa danes opevamo kot tistega, ki ni ostal mrtev, in kot tistega, ki tudi nas ne pusti mrtvih.